

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ГАЦУЦ АНАСТАСІЯ ГЕННАДІВНА

**МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ТА
ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи за другим рівнем вищої освіти (магістр)

Миколаїв – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Актуальність та постановка проблеми. Формування та реалізація державної політики є багаторівневим, заснованим на аналізі проблем, взаємопов'язаним процесом в якому існують різні блоки прийняття рішень, в умовах існування трьох гілок державної влади, в рамках загального державного напрямку ведення справ. Виділити найбільш значущий вид державної політики неможливо, оскільки державна політика, у своєму концептуальному змісті, чітко виражає загальні інтереси населення і громадян в цілому, є їх концентрованим відображенням, що сприяє підтримці та відтворенню соціально-політичної цінності суспільства.

Система охорони здоров'я є однією з ланок соціальної сфери. У Законі України Основи законодавства України про охорону здоров'я № 2801-ХІІ від 19.11.1992 визначено, що охорона здоров'я – це система заходів політичного, економічного, правового, соціального, наукового, медичного, у тому числі санітарно-епідемічного (профілактичного) характеру. Ці заходи здійснюються органами державної влади України, органами державної влади суб'єктів України, органами місцевого самоврядування, організаціями, їх посадовими особами та іншими особами, громадянами з метою профілактики захворювань, збереження і зміцнення фізичного, психічного здоров'я кожної людини, підтримання її багаторічного активного життя й надання їй медичної допомоги.

Актуальність дослідження полягає в тому, що система охорони здоров'я на сьогодні перебуває в стадії реформування і модернізації, приймаються концепції, програми, проекти, закони та інші нормативно-правові акти, але як частина соціальної цілісності управління в даному сегменті має ряд специфічних характеристик. Виклики, які спричинені появою та поширенням коронавірусної інфекції COVID-19 показали, що система охорони здоров'я виявилася неготовою і потребувала негайного втручання з боку держави.

Враховуючи зазначене, аспект удосконалення механізмів реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я набуває особливої актуальності, а саме забезпечення ефективності використання правового та організаційного механізмів. Також, важливим у дослідженні є визначення суб'єктів державної влади у системі охорони здоров'я їх взаємодії між собою і визначення виконання яких саме механізмів входить до їх повноважень.

Вирішення теоретико-методологічних проблем розробки та реалізації державної соціально-економічної політики, у тому числі у сфері охорони здоров'я, розкрили у свої працях такі вчені: В. Бакуменко, А. Віленський, З. Гладун, В. Долот, Л. Жаліло, Н. Кризина, О. Мартинюк, В. Москаленко, Д. Норт, Я. Радиш, І. Рожкова, В. Рудий, Ю. Сурмін, О. Фірсова, О. Худова, Дж. Шавріц та інші.

Великий внесок у розробку дискурсу механізмів державного управління зробили: Г. Атаманчук, О. Вашев, В. Князев, О. Корвецький, О. Машков, Н. Нижник, Г. Одінцова, О. Рогова, Г. Слабкий, С. Стеценко, О. Федорчак, І. Чухно; безпосередньо механізмів державного управління у сфері охорони здоров'я – Ю. Бережна, Р. Буссе, Ю. Іванов, Е. Моссиалос, Т. Плужнікова, М. Робертс, І. Солоненко, Н. Федак та інші.

Мета дослідження – проаналізувати та класифікувати наявні механізми державного регулювання системи охорони здоров'я України, визначити суб'єктів їх виконання та можливі варіанти удосконалення цих механізмів на шляху до створення ефективної державної політики з урахуванням досвіду країн ЄС.

Для досягнення мети було визначено наступні завдання:

- проаналізувати джерельну базу, визначити принципи та механізми державного регулювання дослідження;
- окреслити суб'єктів формування та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я;
- розглянути особливості світового досвіду щодо формування та застосування державних механізмів регулювання системи охорони здоров'я;
- проаналізувати перші кроки реалізації державної політики в період викликів пандемії COVID-19 у країнах ЄС та Україні;
- оцінити результативність та ефективність застосування механізмів державного регулювання в галузі охорони здоров'я України;
- визначити шляхи удосконалення механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я в Україні.

Об'єктом дослідження є механізми державного регулювання системи охорони здоров'я України.

Предметом дослідження є особливості, проблеми та шляхи удосконалення механізмів державного регулювання як запоруки створення ефективної та результативної системи охорони здоров'я.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань, автором застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Зокрема, за допомогою методів аналізу та синтезу опрацьовано джерельну базу дослідження за темою кваліфікаційної роботи; логіко-семантичний метод використано у дослідженні понятійного апарату. Метод узагальнення використано для оцінки результативності та ефективності застосування механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я України. Метод порівняння у роботі застосовано під час дослідження стану закордонного досвіду існуючих моделей систем охорони здоров'я та здійснення державної політики у галузі охорони здоров'я. Системний метод використано під час пошуку шляхів удосконалення механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я в Україні.

Наукова новизна одержаних результатів обумовлена тим, що дане дослідження є спробою комплексного аналізу та класифікації наявних механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я та їх ролі у формуванні результативної та ефективної системи охорони здоров'я держави в цілому.

Практичне значення одержаних результатів. Основний зміст і висновки роботи можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження можливих класифікацій механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я у аспекті створення комплексного

стратегічного плану реалізації державної політики країни, а також у навчальному процесі з підготовки фахівців державного управління в закладах охорони здоров'я.

Апробація результатів дослідження. За результати дослідження автором було підготовано та опубліковано тези для XXIII Всеукраїнської щорічної науково-практичної конференції «Могилянські читання – 2021: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» на тему «Державне управління в галузі охорони здоров'я: поняття та механізми реалізації».

Структура роботи зумовлена її метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, шести підрозділів, списку використаних джерел (72 найменування). Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок, з яких 79 основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У **першому розділі** *«Теоретичні засади дослідження механізмів реалізації державного регулювання в галузі охорони здоров'я»* охарактеризовано цілі, принципи та механізми державного регулювання, сучасний стан законодавчого забезпечення та наявних суб'єктів державної політики.

Підрозділ 1.1 «Джерельна база, принципи та механізми державного регулювання» присвячений аналізу теоретичного забезпечення основних дефініцій дослідження.

Основною групою джерел для написання кваліфікаційної роботи є напрацювання (Л. Жаліло, А. Мартинюка, І. Солоненко, Н. Солоненко та інших) науковців, які сформулювали загальне визначення щодо «механізмів державного управління» та наявна законодавча база що регулює питання у системі охорони здоров'я. Узагальнивши теоретико-методологічне підходи стосовно «механізмів державного управління у сфері охорони здоров'я» було виділено основні групи механізмів, а саме «класичні» та «новітні».

Зроблено висновок, що на даний час сформована велика джерельна база щодо теоретичних та практичних аспектів формування та забезпечення механізмами державного регулювання системи охорони здоров'я в країні, як запоруки ефективної діяльності у цій галузі. З'ясовано, що механізм державного управління є багатокомпонентним поняттям, оскільки включає в себе сукупність методів, засобів, важелів, форм, стимулів та інструментів за допомогою яких здійснюється регулюючий і державно-управлінський вплив у сфері охорони здоров'я, що визначаються взаємодією правових, політико-економічних, соціально-культурних та ідеологічних факторів, що залежать від

цілей і завдань, які держава перед собою ставить щодо охорони здоров'я громадян.

У підрозділі 1.2 «Суб'єкти формування та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я» на законодавчому підґрунті та дослідженнях науковців розкрито основних координаторів державної політики у сфері охорони здоров'я. Так, їх було класифіковано за С. Стеценко (виконавчорозпорядчі суб'єкти; консультативно-дорадчі суб'єкти) і Б. Логвиненко (суб'єкти, які визначають та розробляють стратегію діяльності з публічного адміністрування сферою охорони здоров'я; суб'єкти, які безпосередньо втілюють у життя та забезпечують публічне адміністрування сферою охорони здоров'я; суб'єкти, які сприяють публічному адмініструванню сферою охорони здоров'я).

Зроблено висновок, що наявність великої кількості суб'єктів вказує на пріоритетність України щодо збереження та зміцнення здоров'я населення, а, отже, і потребує досягнення поставлених цілей, основних функцій шляхом покращення їх взаємодії між собою.

У другому розділі «Досвід державного регулювання системи охорони здоров'я в країнах ЄС та Україні» досліджено досвід країн-членів ЄС, а саме Португалії та Італії завдяки визначенню дієвих механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я на шляху до побудови якісної та ефективної системи забезпечення належного її функціонування.

У підрозділі 2.1 «Світовий досвід формування та застосування механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я» визначено концепцію основних механізмів державного регулювання у сфері охорони здоров'я, що діють у країнах-членах ЄС їх стратегічні елементи та пріоритетні напрямки покращення діяльності: надання послуг, кадрові ресурси, інформаційне забезпечення, медична продукція, вакцини і технології, фінансування, лідерство та керування. Також було виділено перелік наявних сучасних моделей охорони здоров'я їх взаємодію, джерело фінансування і роль держави: бюджетна (державна або система Семашко-Бевериджа); страхова (соціально-страхова або система Бісмарка); приватна (недержавна або ринкова). Зосередивши увагу на бюджетній моделі визначено найкращих представників державного регулювання системи охорони здоров'я серед європейських країн – Португалія та Італія.

Зроблено висновок, що механізми регулювання поєднують у собі співпрацю між різними суб'єктами охорони здоров'я. Позитивний досвід свідчить про наявність великої кількості медичних послуг, які забезпеченні саме державними установами, що діють завдяки чіткому розмежуванню завдань і повноважень з законодавчим підкріпленням та належним фінансуванням.

У підрозділі 2.2 «Реалізація державної політики у галузі охорони здоров'я в період викликів пандемії COVID-19 у країнах ЄС та Україні: перші кроки» розкрито проблему появи та поширення коронавірусної хвороби COVID-19 у 2019 році. Окреслено рекомендації щодо заходів реагування на COVID-19 для систем охорони здоров'я від ВООЗ.

Визначено, що досвід Португалії, Італії та України у перших кроках боротьби з коронавірусною інфекцією полягав у своєчасній та цілеспрямованій діяльності з боку органів влади та суб'єктів системи охорони здоров'я. Проведений аналіз показав нагальність створення нових механізмів та інструментів державної політики: соціальне дистанціювання, інформаційні кампанії, внутрішні обмеження пересування тощо. Задля забезпечення зменшення поширення масштабів виникненої пандемії та можливості подальшого реформування систем охорони здоров'я.

У третьому розділі «Стан і перспективи розвитку механізмів державного регулювання охорони здоров'я» з'ясовано сучасний стан системи охорони здоров'я України, наявні проблеми та шляхи їх вирішення у контексті реформування.

У підрозділі 3.1 «Оцінка результативності та ефективності застосування механізмів державного регулювання в галузі охорони здоров'я» розкрито об'єктивні та суб'єктивні проблеми в системі охорони здоров'я України: застаріла інфраструктура, застаріла стандартизація, відтік медичних спеціалістів за кордон, доступ до медичної допомоги, неофіційні платежі.

Визначено, що одним з основних вирішень проблем є нагальність зменшення кількості нормативно-правового забезпечення державної регламентації системи охорони здоров'я та створення більш укрупнених єдиних актів основ правового регулювання з можливістю їх доповнення та оновлення. Наявні питання у невідповідності якійсь системі охорони здоров'я держава вирішує за допомогою впровадження реформ щодо зміни системи фінансування, підвищення оплати праці медичних працівників, створення цифрового простору тощо.

У підрозділі 3.2 «Шляхи удосконалення механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я» перелічено необхідні державні та галузеві заходи, щодо підвищення рівня якості реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я. Оцінка ефективності державного регулювання системи охорони здоров'я має передбачати зміни в політичному, організаційному, правовому та економічному аспектах. Для цього необхідно спрямувати направлення держави на суттєві доповнення та зміни в системі чинного законодавства, забезпечення кадрів адміністративно-управлінського персоналу, змінені механізму фінансування медичних установ і впроваджені механізмів страхування.

Зроблено висновок, що основним очікуваним результатом реформування та впровадження шляхів удосконалення системи охорони здоров'я України є рівний доступ населення до якісної медичної допомоги та фінансовий захист у випадку захворювання.

ВИСНОВКИ

Проведене автором дослідження механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я та оцінка їх ефективності та результативності дає змогу сформулювати наступні висновки.

1. Аналіз теоретичної бази дослідження, дозволив дійти висновків, що державна політика у сфері охорони здоров'я – це комплекс прийнятих загальнодержавних рішень чи взятих зобов'язань щодо збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я та соціального благополуччя населення держави як найважливішої складової її національного багатства шляхом реалізації сукупності політичних, організаційних, економічних, правових, культурних, соціальних, медичних та наукових заходів з метою збереження генофонду української нації, її гуманітарного потенціалу та врахування вимог нинішнього і майбутніх поколінь інтересах як конкретної людини, так і суспільства в цілому. Акцентується увага на тому, що державну політику у сфері охорони здоров'я можна розглядати процесуально (через правове закріплення форми державного правління; розподіл повноважень між гілками влади) та системно (як відкриту, складну, динамічну систему, яку формують комплекси (підсистеми) різних державних і недержавних організацій та органів). Також, було визначено, що для наведення ладу у системі охорони здоров'я у державній політиці застосовують такі методи, як адміністративні, економічні, соціально-мотиваційні та правові. Наголошується на тому, що тільки використання всіх цих методів у взаємозв'язку зможуть якісно впливати на підтримку та можливі зміни у системі охорони здоров'я. Автором було проаналізовано законодавчу базу у сфері охорони здоров'я України та сформовано ієрархію системи законодавства. Для визначення змісту, структури і динаміки правових та організаційних механізмів реалізації державної політики було визначено їх основні характеристики і параметри. Та було окреслено основні групи механізмів, які виділяють науковці, а саме: класичні (правові, фінансово-економічні, організаційні, кадрові, мотиваційні, соціальні, матеріально-технічні, інформаційні); новітні (управління якістю медичних послуг, управління антикризовим та інноваційним розвитком).

2. Відповідно до існуючого законодавства було визначено головних суб'єктів формування та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я України. Так, у Законі України Основи законодавства України про охорону здоров'я № 2801-ХІІ від 19.11.1992, у Розділі III, статті 3 зазначено, що формує державну політику охорони здоров'я України Верховна Рада України шляхом закріплення конституційних і законодавчих засад. Президент України виступає гарантом, який несе особисту відповідальність за здійснення управління охороною здоров'я. Центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я, який є спеціально уповноваженим є Міністерство охорони здоров'я України, компетенція якого визначається Положенням про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 267 від 25.03.2015 р. Автором було окреслено й інших координаторів державної політики у сфері охорони здоров'я, серед яких: Кабінет Міністрів України, Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, виконавчі органи міських, сільських, селищних рад. Було наведено декілька класифікацій суб'єктів регулювання у сфері охорони здоров'я. Так, за С. Стеценко поділяються на виконавчо-розпорядчі і консультативно-дорадчі

суб'єкти; а за Б. Логвиненко: суб'єкти, які визначають та розробляють стратегію діяльності з публічного адміністрування сферою охорони здоров'я, суб'єкти, які безпосередньо втілюють у життя та забезпечують публічне управління сферою охорони здоров'я, суб'єкти, які сприяють публічному адмініструванню сферою охорони здоров'я.

3. Здійснивши аналіз світового досвіду формування та застосування механізмів регулювання системи охорони здоров'я, можна зробити висновки, що основні права людей на здоров'я та їх забезпечення шляхом співпраці окремих осіб та державних суб'єктів у Європейському Союзі визначені прийнятою ООН Загальною декларацією прав людини від 10.12.1948 р. та Статутом (Конституцією) Всесвітньої організації охорони здоров'я від 22.07.1946. На основі вивчення Доповіді про стан здоров'я у світі 2000 р., було виділено чотири ключові функції системи охорони здоров'я, а саме: керівництво (стратегічне управління), фінансування, формування ресурсів та надання послуг. Спираючись на ці дані, автор окреслив розроблену концепцію основних механізмів державного регулювання у сфері охорони здоров'я, що діють у країнах-членах Європейського Союзу, до них входять механізми надання послуг, кадрові ресурси охорони здоров'я, інформаційне забезпечення, медична продукція, вакцини і технології, фінансування, лідерство та керування. Міжнародна прихильність до вищенаведеного переліку механізмів була підтверджена шляхом підписання Галлінської хартії у 2008 р. Було зазначено наявні три моделі систем охорони здоров'я, які діють у світі: бюджетна (державна), страхова (соціально- страхова) та приватна (недержавна або ринкова). Акцент був зроблений саме на бюджетну модель, оскільки було цікаво розглянути найкращих представників державної моделі регулювання системи охорони здоров'я серед європейських країн, а саме приклади Португалії та Італії. На основі рейтингу країн світу з ефективності систем охорони здоров'я, складеним аналітиками агентства Bloomberg Health Care Efficiency було виділено показники ефективності систем охорони здоров'я Португалії та Італії: тривалість життя, відносна вартість, абсолютна вартість та ефективність у відсотковому співвідношенні. Аналіз цих двох країн показав, що механізми регулювання поєднують у собі співпрацю між різними суб'єктами охорони здоров'я, зокрема державними і приватними. А наявність великої кількості медичних послуг, які забезпечуються саме державними установами та чітке розмежувань завдань та повноважень між державними структурами і наявність законодавчого підкріплення лише сприяють ефективному розвитку системи охорони здоров'я в цих країнах.

4. Виникнення спалаху коронавірусної інфекції COVID-19 змусило увесь світ спрямувати державну політику саме в розвиток систем охорони здоров'я. Тому доцільним було вивчення перших кроків реалізації державного регулювання в період викликів пандемії на прикладі трьох країн Португалії, Італії та України. Поява COVID-19 поставила перед державами та спеціалістами охорони здоров'я завдання, пов'язані із розробкою нових додаткових механізмів реалізації державної політики і швидкою діагностикою та наданням медичної допомоги. Дії з боку Всесвітньої організації охорони

здоров'я були достатньо швидким відповідно до масштабів поширення хвороби. Так, Організація випустила стратегічний план щодо забезпечення готовності та реагування для підтримки національних і міжнародних органів влади у розробці національних та регіональних оперативних планів з урахуванням конкретних умов. Аналіз обраних країн показав, що саме своєчасний зворотній зв'язок з боку держави на певні виклики сприяє зменшенню масштабів можливих негативних наслідків. Також було виділено нові механізми та інструменти державної політики, серед яких: соціальне дистанціювання, інформаційні кампанії, внутрішні обмеження пересування тощо.

5. Проаналізувавши оцінку результативності та ефективності застосування механізмів державного регулювання в галузі охорони здоров'я України було виділено ряд основних об'єктивних та суб'єктивних проблем, викликаних відсутністю дієвого механізму державного регулювання і які заважають удосконаленню управлінської практики: застаріла інфраструктура та стандартизація; низькі зарплати лікарів; відтік медичних спеціалістів за кордон; доступ до медичної допомоги; неофіційні платежі. Зазначено, що для вирішення нагальних проблем в останні роки Україна розпочала реформування в багатьох сферах державного та публічного життя, зокрема пов'язані з підвищенням ефективності процесів функціонування органів державної влади, а також безпосередньо у системі охорони здоров'я. Ключовими змінами стала нова система фінансування, а саме перехід від моделі фінансування за Семашко (виплати лікарям залежать від показника «ліжко-день», а зарплата лікарів залежить не від результатів діяльності, а від кваліфікації і вченої діяльності) до фінансування, що залежить від кількості та якості наданих послуг. Трансформація системи охорони здоров'я показала зміни у програмі гарантування вторинної (спеціалізованої) допомоги, яка на сьогоднішній день працює за договорами Національного фонду медичного страхування; підвищенні рівня заробітної плати медичним працівникам; створення та переведення системи охорони здоров'я у цифровий простір. Зосередивши увагу на нормативно-правовому забезпеченні було зазначено, що наявна необхідність зменшити кількість нормативно-правових актів замінюючи їх єдиним комплексним законом, який постійно міг оновлюватися та доповнюватися. Оскільки велика кількість регламентуючих діяльність документів сприяє порушенню і послабленню їх системних властивостей.

6. Шляхи удосконалення механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я автором було проаналізовано з розгалуження заходів на державні та галузеві. В роботі зазначено, що напрями вдосконалення підвищення ефективності державного регулювання системи охорони здоров'я доречно систематизувати в блоки: політичні; організаційні; правові; економічні. В зв'язку з цим на сучасному етапі реформування доцільні такі перспективні напрямлення державної політики у системі охорони здоров'я: суттєві доповнення та зміни в системі чинного законодавства; забезпечення підготовки кадрів адміністративно-управлінського персоналу; перехід на новий механізм фінансування установ всіх рівнів надання медичної допомоги; впровадження

механізмів медичного страхування. Також, автором було окреслено основні наступні кроки реформування, задля її продовження та ефективного впровадження. Основним результатом реформування та впровадження шляхів удосконалення системи охорони здоров'я України є рівний доступ населення до якісної медичної допомоги та фінансовий захист у випадку захворювання.

АНОТАЦІЯ

Гацуц А. Г. Механізми реалізації державної політики в галузі охорони здоров'я: оцінка результативності та ефективності їх використання.

В роботі проаналізовано джерельну базу дослідження та визначено основні принципи та характеристики механізмів державного регулювання системою охорони здоров'я. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення державної політики у медичній галузі з визначенням головних суб'єктів та їх повноважень. Проведено дослідження зарубіжного досвіду, завдяки якому було окреслено концепцію основних механізмів державного регулювання у сфері охорони здоров'я, що діють у країнах-членах Європейського Союзу, визначено їх стратегічні елементи та пріоритетні напрямки покращення діяльності. Розглянуто наявні моделі організації системи охорони суспільного здоров'я і зацентровано увагу на бюджетній (державній) моделі на прикладі Португалії та Італії. Проведений аналіз реалізації перших кроків державної політики у галузі охорони здоров'я в період викликів пандемії COVID-19 у країнах ЄС (Португалії, Італії) та Україні, вказав на необхідність своєчасного та збалансованого реагування органами державної влади та іншими суб'єктами системи охорони здоров'я. А саме, розробка та введення нових механізмів та інструментів державного впливу. Оцінивши наявні об'єктивні і суб'єктивні проблеми в медичній сфері та проаналізувавши результативність та ефективність впровадження реформ було запропоновано шляхи удосконалення механізмів державного регулювання системи охорони здоров'я.

Ключові слова: державна політика, механізми державного регулювання, охорона здоров'я, моделі системи охорони здоров'я, COVID-19.

SUMMARY

Hatsuts A. H. Mechanisms for implementing public policy in the field of health care: evaluation of the effectiveness and efficiency of their use.

The source base of the research is analyzed and the main principles and characteristics of the mechanisms of state regulation of the health care system are determined. The normative and legal support of the state policy in the medical field is analyzed with the definition of the main subjects and their powers. A study of foreign experience was conducted, which outlined the concept of the main mechanisms of state regulation in the field of health care operating in the European Union, identified their strategic elements and priorities for improvement. The existing models of organization of the public health system are considered and the focus is on the budget

(state) model on the example of Portugal and Italy. An analysis of the implementation of the first steps of public health policy during the COVID-19 pandemic in the EU (Portugal, Italy) and Ukraine, showed no need for timely and balanced response by public authorities and other actors in the health care system. I. Namely, the development and introduction of new mechanisms and tools of state influence. Assessing the existing objective and subjective problems in the medical field and analyzing the effectiveness and efficiency of reforms, suggested ways to improve the mechanisms of state regulation of the health care system.

Key words: public policy, mechanisms of state regulation, health care, models of the health care system, COVID-19.